

DesignMat Uge 6

Systemer af lineære differentialligninger II

Preben Alsholm

Efterår 2009

Lineært differentiallygningsystem af første orden

- ▶ Vi betragtede sidst et lineært og homogent system af n differentiallygninger af første orden på formen

$$\dot{x}_1(t) = a_{11}x_1(t) + a_{12}x_2(t) + \cdots + a_{1n}x_n(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = a_{21}x_1(t) + a_{22}x_2(t) + \cdots + a_{2n}x_n(t)$$

$$\vdots$$

$$\dot{x}_n(t) = a_{n1}x_1(t) + a_{n2}x_2(t) + \cdots + a_{nn}x_n(t)$$

Lineært differentiallyigningssystem af første orden

- ▶ Vi betragtede sidst et lineært og homogent system af n differentiallyigninger af første orden på formen

$$\dot{x}_1(t) = a_{11}x_1(t) + a_{12}x_2(t) + \cdots + a_{1n}x_n(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = a_{21}x_1(t) + a_{22}x_2(t) + \cdots + a_{2n}x_n(t)$$

$$\vdots$$

$$\dot{x}_n(t) = a_{n1}x_1(t) + a_{n2}x_2(t) + \cdots + a_{nn}x_n(t)$$

- ▶ Alle koefficienterne a_{ij} antoges at være reelle konstanter.

Lineært differentialsystem af første orden

- ▶ Vi betragtede sidst et lineært og homogent system af n differentialligninger af første orden på formen

$$\dot{x}_1(t) = a_{11}x_1(t) + a_{12}x_2(t) + \cdots + a_{1n}x_n(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = a_{21}x_1(t) + a_{22}x_2(t) + \cdots + a_{2n}x_n(t)$$

$$\vdots$$

$$\dot{x}_n(t) = a_{n1}x_1(t) + a_{n2}x_2(t) + \cdots + a_{nn}x_n(t)$$

- ▶ Alle koefficienterne a_{ij} antoges at være reelle konstanter.
- ▶ Systemet kan skrives $\dot{x}(t) = Ax(t)$, når A og $x(t)$ er givet ved

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \cdots & a_{nn} \end{bmatrix}, \quad x(t) = \begin{bmatrix} x_1(t) \\ x_2(t) \\ \vdots \\ x_n(t) \end{bmatrix}$$

Omskrivning af n'te ordens differentiaalligning til system af første orden

- ▶ Betragt en normeret lineær differentiaalligning af n'te orden

$$\frac{d^n y}{dt^n} + a_{n-1} \frac{d^{n-1} y}{dt^{n-1}} + \cdots + a_1 \frac{dy}{dt} + a_0 y = q(t)$$

Omskrivning af n'te ordens differentialligning til system af første orden

- ▶ Betragt en normeret lineær differentialligning af n'te orden

$$\frac{d^n y}{dt^n} + a_{n-1} \frac{d^{n-1} y}{dt^{n-1}} + \cdots + a_1 \frac{dy}{dt} + a_0 y = q(t)$$

- ▶ Sæt $x_1 = y$, $x_2 = y'$, $x_3 = y''$, $\dots$, $x_n = y^{(n-1)}$ så fås systemet

$$\dot{x}_1(t) = x_2(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = x_3(t)$$

$$\vdots$$

$$\dot{x}_{n-1}(t) = x_n(t)$$

$$\dot{x}_n(t) = -a_0 x_1(t) - a_1 x_2(t) - \cdots - a_{n-1} x_n(t) + q(t)$$

med koefficientmatrix på næste side.

Lineære
differentialligningssystemer

Lineært differentialligningssystem af første orden

Omskrivning af n'te ordens differentialligning til system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af system koblede n'te ordens

differentialligninger til system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons sætning

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning II

Det minimale polynomium for en matrix

Omskrivningen fortsat

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_{n-1} \\ \dot{x}_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \cdots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ -a_0 & -a_1 & -a_2 & \cdots & -a_{n-2} & -a_{n-1} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ q(t) \end{bmatrix}$$

Omskrivningen fortsat

▶

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \vdots \\ \dot{x}_{n-1} \\ \dot{x}_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \cdots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ -a_0 & -a_1 & -a_2 & \cdots & -a_{n-2} & -a_{n-1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_{n-1} \\ x_n \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \\ q(t) \end{bmatrix}$$

▶ Maple-eksempler.

Omskrivning af system af koblede n'te ordens differentialligning til system af første orden

- ▶ Betragt eksempelvis et koblet system af to lineære differentialligninger af 2. orden:

$$y_1'' + a_1 y_1' + b_1 y_2' + a_0 y_1 + b_0 y_2 = q_1(t)$$

$$y_2'' + c_1 y_1' + d_1 y_2' + c_0 y_1 + d_0 y_2 = q_2(t)$$

Omskrivning af system af koblede n'te ordens differentialligning til system af første orden

- Betragt eksempelvis et koblet system af to lineære differentialligninger af 2. orden:

$$y_1'' + a_1 y_1' + b_1 y_2' + a_0 y_1 + b_0 y_2 = q_1(t)$$

$$y_2'' + c_1 y_1' + d_1 y_2' + c_0 y_1 + d_0 y_2 = q_2(t)$$

- Sæt $x_1 = y_1$, $x_2 = y_2$, $x_3 = y_1'$, $x_4 = y_2'$ så fås systemet

$$\dot{x}_1(t) = x_3(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = x_4(t)$$

$$\dot{x}_3(t) = -a_1 x_3 - b_1 x_4 - a_0 x_1 - b_0 x_2 + q_1(t)$$

$$\dot{x}_4(t) = -c_1 x_3 - d_1 x_4 - c_0 x_1 - d_0 x_2 + q_2(t)$$

med koefficientmatrix på næste side.

Lineære
differentialligningssystemer

Lineært differentialligningssystem af første orden

Omskrivning af n'te ordens differentialligning til system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af system koblede n'te ordens differentialligninger til system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons sætning

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning II

Det minimale polynomium for en matrix

Omskrivning af system af koblede n'te ordens differentialligning til system af første orden

- ▶ Betragt eksempelvis et koblet system af to lineære differentialligninger af 2. orden:

$$y_1'' + a_1 y_1' + b_1 y_2' + a_0 y_1 + b_0 y_2 = q_1(t)$$

$$y_2'' + c_1 y_1' + d_1 y_2' + c_0 y_1 + d_0 y_2 = q_2(t)$$

- ▶ Sæt $x_1 = y_1$, $x_2 = y_2$, $x_3 = y_1'$, $x_4 = y_2'$ så fås systemet

$$\dot{x}_1(t) = x_3(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = x_4(t)$$

$$\dot{x}_3(t) = -a_1 x_3 - b_1 x_4 - a_0 x_1 - b_0 x_2 + q_1(t)$$

$$\dot{x}_4(t) = -c_1 x_3 - d_1 x_4 - c_0 x_1 - d_0 x_2 + q_2(t)$$

med koefficientmatrix på næste side.

- ▶ Man kunne i stedet have valgt en anden organisering, f.eks. $x_1 = y_1$, $x_2 = y_1'$, $x_3 = y_2$, $x_4 = y_2'$.

Lineære
differentialligningssystemer

Lineært differentialligningssystem af første orden

Omskrivning af n'te ordens differentialligning til system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af system koblede n'te ordens differentialligninger til system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons sætning

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning II

Det minimale polynomium for en matrix

Omskrivningen fortsat

► Med valget $x_1 = y_1$, $x_2 = y_2$, $x_3 = y_1'$, $x_4 = y_2'$ fås

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -a_0 & -b_0 & -a_1 & -b_1 \\ -c_0 & -d_0 & -c_1 & -d_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ q_1(t) \\ q_2(t) \end{bmatrix}$$

Lineære
differentiallignings-
systemer

Lineært differential-
ligningssystem af
første orden

Omskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første orden

Omskrivningen fortsat
Omskrivning af
system koblede n'te
ordens

differentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons
sætning

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning I

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning II

Det minimale
polynomium for en
matrix

Omskrivningen fortsat

- Med valget $x_1 = y_1$, $x_2 = y_2$, $x_3 = y_1'$, $x_4 = y_2'$ fås

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -a_0 & -b_0 & -a_1 & -b_1 \\ -c_0 & -d_0 & -c_1 & -d_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ q_1(t) \\ q_2(t) \end{bmatrix}$$

- Med valget $x_1 = y_1$, $x_2 = y_1'$, $x_3 = y_2$, $x_4 = y_2'$ fås i stedet

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -a_0 & -a_1 & -b_0 & -b_1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -c_0 & -c_1 & -d_0 & -d_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ q_1(t) \\ 0 \\ q_2(t) \end{bmatrix}$$

Lineære
differentiallignings-
systemer

Lineært differential-
ligningssystem af
første orden
Omskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første orden
Omskrivningen fortsat
Omskrivning af
system koblede n'te
ordens
differentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons
sætning

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning I

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning II

Det minimale
polynomium for en
matrix

Omskrivningen fortsat

- Med valget $x_1 = y_1$, $x_2 = y_2$, $x_3 = y_1'$, $x_4 = y_2'$ fås

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -a_0 & -b_0 & -a_1 & -b_1 \\ -c_0 & -d_0 & -c_1 & -d_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ q_1(t) \\ q_2(t) \end{bmatrix}$$

- Med valget $x_1 = y_1$, $x_2 = y_1'$, $x_3 = y_2$, $x_4 = y_2'$ fås i stedet

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -a_0 & -a_1 & -b_0 & -b_1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -c_0 & -c_1 & -d_0 & -d_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ q_1(t) \\ 0 \\ q_2(t) \end{bmatrix}$$

- Maple-eksempler.

Lineære
differentiallignings-
systemer

Lineært differential-
ligningssystem af
første orden

Omskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første orden

Omskrivningen fortsat
Omskrivning af
system koblede n'te
ordens

differentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons
sætning

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning I

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning II

Det minimale
polynomium for en
matrix

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ **Bevis.** For et generelt bevis se sætning 7.19, p. 218 i LA.

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Bevis. For et generelt bevis se sætning 7.19, p. 218 i LA.
- ▶ Er A diagonaliserbar, kan sætningen let bevises:

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Bevis. For et generelt bevis se sætning 7.19, p. 218 i LA.
- ▶ Er A diagonaliserbar, kan sætningen let bevises:
- ▶ Lad $v_1, v_2, \dots, v_n$ være en basis for $\mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) bestående af egenvektorer for A .

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Bevis. For et generelt bevis se sætning 7.19, p. 218 i LA.
- ▶ Er A diagonaliserbar, kan sætningen let bevises:
- ▶ Lad $v_1, v_2, \dots, v_n$ være en basis for $\mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) bestående af egenvektorer for A .
- ▶ **Skriv $x \in \mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) på formen $x = c_1 v_1 + \dots + c_n v_n$.**

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Bevis. For et generelt bevis se sætning 7.19, p. 218 i LA.
- ▶ Er A diagonaliserbar, kan sætningen let bevises:
- ▶ Lad $v_1, v_2, \dots, v_n$ være en basis for $\mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) bestående af egenvektorer for A .
- ▶ Skriv $x \in \mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) på formen $x = c_1 v_1 + \dots + c_n v_n$.
- ▶ Så fås $p(A)x = c_1 p(A)v_1 + \dots + c_n p(A)v_n = c_1 p(\lambda_1)v_1 + \dots + c_n p(\lambda_n)v_n = 0$.

Lineære
differentiallignings-
systemer

Lineært differential-
ligningsystem af
første orden

Omskrivning af n 'te
ordens
differentialligning til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af
system koblede n 'te
ordens
differentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

**Cayley-Hamiltons
sætning**

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning I

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning II

Det minimale
polynomium for en
matrix

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Bevis. For et generelt bevis se sætning 7.19, p. 218 i LA.
- ▶ Er A diagonaliserbar, kan sætningen let bevises:
- ▶ Lad $v_1, v_2, \dots, v_n$ være en basis for $\mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) bestående af egenvektorer for A .
- ▶ Skriv $x \in \mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) på formen $x = c_1 v_1 + \dots + c_n v_n$.
- ▶ Så fås $p(A)x = c_1 p(A)v_1 + \dots + c_n p(A)v_n = c_1 p(\lambda_1)v_1 + \dots + c_n p(\lambda_n)v_n = 0$.
- ▶ Men hvis en kvadratisk matrix B opfylder $Bx = 0$ for alle $x \in \mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$), så gælder $B = 0$.

Cayley-Hamiltons sætning

- ▶ Lad A være en $n \times n$ -matrix og lad $p(\lambda) = \det(A - \lambda I)$. Så gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Bevis. For et generelt bevis se sætning 7.19, p. 218 i LA.
- ▶ Er A diagonaliserbar, kan sætningen let bevises:
- ▶ Lad $v_1, v_2, \dots, v_n$ være en basis for $\mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) bestående af egenvektorer for A .
- ▶ Skriv $x \in \mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$) på formen $x = c_1 v_1 + \dots + c_n v_n$.
- ▶ Så fås $p(A)x = c_1 p(A)v_1 + \dots + c_n p(A)v_n = c_1 p(\lambda_1)v_1 + \dots + c_n p(\lambda_n)v_n = 0$.
- ▶ Men hvis en kvadratisk matrix B opfylder $Bx = 0$ for alle $x \in \mathbb{R}^n$ (eller $\mathbb{C}^n$), så gælder $B = 0$.
- ▶ **Altså har vi $p(A) = 0$.**

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

► Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

▶ Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet

er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

▶ Cayley-Hamilton giver, at
 $p(A) = -A^3 - 3A^2 + 4I = 0$.

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

- ▶ Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet

er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

- ▶ Cayley-Hamilton giver, at $p(A) = -A^3 - 3A^2 + 4I = 0$.

- ▶ Hvis $\dot{x} = Ax$ har vi $\frac{d^2}{dt^2}x =$

$$\frac{d}{dt}\dot{x} = \frac{d}{dt}Ax = A\frac{d}{dt}x = A\dot{x} = A^2x \text{ og generelt}$$

$$\frac{d^k}{dt^k}x = A^kx.$$

Lineære
differentiallignings-
systemer

Lineært differential-
ligningssystem af
første orden

Omskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af
system koblede n'te
ordens

differentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons
sætning

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning I

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning II

Det minimale
polynomium for en
matrix

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

- ▶ Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet

er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

- ▶ Cayley-Hamilton giver, at
 $p(A) = -A^3 - 3A^2 + 4I = 0$.

- ▶ Hvis $\dot{x} = Ax$ har vi $\frac{d^2}{dt^2}x =$

$$\frac{d}{dt}\dot{x} = \frac{d}{dt}Ax = A\frac{d}{dt}x = A\dot{x} = A^2x \text{ og generelt}$$

$$\frac{d^k}{dt^k}x = A^kx.$$

- ▶ Derfor gælder, at $p\left(\frac{d}{dt}\right)x = p(A)x = 0$.

Lineære
differentiallignings-
systemer

Lineært differential-
ligningssystem af
første orden

Omskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af
system koblede n'te
ordens
differentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons
sætning

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning I

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning II

Det minimale
polynomium for en
matrix

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

- ▶ Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet

er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

- ▶ Cayley-Hamilton giver, at
 $p(A) = -A^3 - 3A^2 + 4I = 0$.

- ▶ Hvis $\dot{x} = Ax$ har vi $\frac{d^2}{dt^2}x =$

$$\frac{d}{dt}\dot{x} = \frac{d}{dt}Ax = A\frac{d}{dt}x = A\dot{x} = A^2x \text{ og generelt}$$

$$\frac{d^k}{dt^k}x = A^kx.$$

- ▶ Derfor gælder, at $p\left(\frac{d}{dt}\right)x = p(A)x = 0$.

- ▶ **Altså løser hver af komponenterne x_i af x differentialligningen $p\left(\frac{d}{dt}\right)x_i = 0$.**

Lineære
differentiallignings-
systemer

Lineært differential-
ligningssystem af
første orden

Omskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af
system koblede n'te
ordens
differentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons
sætning

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning I

Anvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning II

Det minimale
polynomium for en
matrix

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

- ▶ Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet

er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

- ▶ Cayley-Hamilton giver, at
 $p(A) = -A^3 - 3A^2 + 4I = 0$.

- ▶ Hvis $\dot{x} = Ax$ har vi $\frac{d^2}{dt^2}x =$

$$\frac{d}{dt}\dot{x} = \frac{d}{dt}Ax = A\frac{d}{dt}x = A\dot{x} = A^2x \text{ og generelt}$$

$$\frac{d^k}{dt^k}x = A^kx.$$

- ▶ Derfor gælder, at $p\left(\frac{d}{dt}\right)x = p(A)x = 0$.

- ▶ Altså løser hver af komponenterne x_i af x
differentialligningen $p\left(\frac{d}{dt}\right)x_i = 0$.

- ▶ Så $-x_i''' - 3x_i'' + 4x_i = 0$ for $i = 1, 2, 3$.

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

- ▶ Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet

er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

- ▶ Cayley-Hamilton giver, at
 $p(A) = -A^3 - 3A^2 + 4I = 0$.

- ▶ Hvis $\dot{x} = Ax$ har vi $\frac{d^2}{dt^2}x =$
 $\frac{d}{dt}\dot{x} = \frac{d}{dt}Ax = A\frac{d}{dt}x = A\dot{x} = A^2x$ og generelt
 $\frac{d^k}{dt^k}x = A^kx$.

- ▶ Derfor gælder, at $p\left(\frac{d}{dt}\right)x = p(A)x = 0$.

- ▶ Altså løser hver af komponenterne x_i af x
differentialligningen $p\left(\frac{d}{dt}\right)x_i = 0$.

- ▶ Så $-x_i''' - 3x_i'' + 4x_i = 0$ for $i = 1, 2, 3$.

- ▶ Karakterligningens rødder er -2 (alg. mult. 2) og 1.

Lineære
differentiallignings-
systemerLineært differential-
ligningssystem af
første ordenOmskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første ordenOmskrivningen fortsat
Omskrivning af
system koblede n'te
ordensdifferentialligninger til
system af første orden
Omskrivningen fortsatCayley-Hamiltons
sætningAnvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning IAnvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning IIDet minimale
polynomium for en
matrix

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning I

- ▶ Eksempel. $A = \begin{bmatrix} -5 & -3 & 3 \\ -3 & -5 & 3 \\ -9 & -9 & 7 \end{bmatrix}$. Karakterpolynomiet

er $p(\lambda) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4$.

- ▶ Cayley-Hamilton giver, at
 $p(A) = -A^3 - 3A^2 + 4I = 0$.

- ▶ Hvis $\dot{x} = Ax$ har vi $\frac{d^2}{dt^2}x =$
 $\frac{d}{dt}\dot{x} = \frac{d}{dt}Ax = A\frac{d}{dt}x = A\dot{x} = A^2x$ og generelt
 $\frac{d^k}{dt^k}x = A^kx$.

- ▶ Derfor gælder, at $p\left(\frac{d}{dt}\right)x = p(A)x = 0$.

- ▶ Altså løser hver af komponenterne x_i af x
differentialligningen $p\left(\frac{d}{dt}\right)x_i = 0$.

- ▶ Så $-x_i''' - 3x_i'' + 4x_i = 0$ for $i = 1, 2, 3$.

- ▶ Karakterligningens rødder er -2 (alg. mult. 2) og 1.

- ▶ Så $x_i(t) = c_{i1}e^t + c_{i2}e^{-2t} + c_{i3}te^{-2t}$, hvor
konstanterne for forskellige værdier af i afhænger af
hinanden.

Lineære
differentiallignings-
systemerLineært differential-
ligningssystem af
første ordenOmskrivning af n'te
ordens
differentialligning til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Omskrivning af
system koblede n'te
ordensdifferentialligninger til
system af første orden

Omskrivningen fortsat

Cayley-Hamiltons
sætningAnvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning IAnvendelse af
Cayley-Hamiltons
sætning IIDet minimale
polynomium for en
matrix

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning II

- ▶ Da vores A er diagonaliserbar, må $c_{i3} = 0$, så $x_i(t) = c_{i1}e^t + c_{i2}e^{-2t}$.

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning II

- ▶ Da vores A er diagonaliserbar, må $c_{i3} = 0$, så

$$x_i(t) = c_{i1}e^t + c_{i2}e^{-2t}.$$

- ▶ Indsættelse i $\dot{x} = Ax$:

$$\dot{x} = \frac{d}{dt} \begin{bmatrix} c_{11}e^t + c_{12}e^{-2t} \\ c_{21}e^t + c_{22}e^{-2t} \\ c_{31}e^t + c_{32}e^{-2t} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} c_{11}e^t - 2c_{12}e^{-2t} \\ c_{21}e^t - 2c_{22}e^{-2t} \\ c_{31}e^t - 2c_{32}e^{-2t} \end{bmatrix}$$
$$Ax = \begin{bmatrix} e^t(-5c_{11} - 3c_{21} + 3c_{31}) + e^{-2t}(-5c_{12} - 3c_{22} + 3c_{32}) \\ e^t(-3c_{11} - 5c_{21} + 3c_{31}) + e^{-2t}(-3c_{12} - 5c_{22} + 3c_{32}) \\ e^t(-9c_{11} - 9c_{21} + 7c_{31}) + e^{-2t}(-9c_{12} - 9c_{22} + 7c_{32}) \end{bmatrix}$$

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning II

- ▶ Da vores A er diagonaliserbar, må $c_{i3} = 0$, så

$$x_i(t) = c_{i1}e^t + c_{i2}e^{-2t}.$$

- ▶ Indsættelse i $\dot{x} = Ax$:

$$\dot{x} = \frac{d}{dt} \begin{bmatrix} c_{11}e^t + c_{12}e^{-2t} \\ c_{21}e^t + c_{22}e^{-2t} \\ c_{31}e^t + c_{32}e^{-2t} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} c_{11}e^t - 2c_{12}e^{-2t} \\ c_{21}e^t - 2c_{22}e^{-2t} \\ c_{31}e^t - 2c_{32}e^{-2t} \end{bmatrix}$$
$$Ax = \begin{bmatrix} e^t(-5c_{11} - 3c_{21} + 3c_{31}) + e^{-2t}(-5c_{12} - 3c_{22} + 3c_{32}) \\ e^t(-3c_{11} - 5c_{21} + 3c_{31}) + e^{-2t}(-3c_{12} - 5c_{22} + 3c_{32}) \\ e^t(-9c_{11} - 9c_{21} + 7c_{31}) + e^{-2t}(-9c_{12} - 9c_{22} + 7c_{32}) \end{bmatrix}$$

- ▶ Ud af dette fås 6 lineære ligninger med 6 ubekendte.

Anvendelse af Cayley-Hamiltons sætning II

- ▶ Da vores A er diagonaliserbar, må $c_{i3} = 0$, så

$$x_i(t) = c_{i1}e^t + c_{i2}e^{-2t}.$$

- ▶ Indsættelse i $\dot{x} = Ax$:

$$\dot{x} = \frac{d}{dt} \begin{bmatrix} c_{11}e^t + c_{12}e^{-2t} \\ c_{21}e^t + c_{22}e^{-2t} \\ c_{31}e^t + c_{32}e^{-2t} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} c_{11}e^t - 2c_{12}e^{-2t} \\ c_{21}e^t - 2c_{22}e^{-2t} \\ c_{31}e^t - 2c_{32}e^{-2t} \end{bmatrix}$$
$$Ax = \begin{bmatrix} e^t(-5c_{11} - 3c_{21} + 3c_{31}) + e^{-2t}(-5c_{12} - 3c_{22} + 3c_{32}) \\ e^t(-3c_{11} - 5c_{21} + 3c_{31}) + e^{-2t}(-3c_{12} - 5c_{22} + 3c_{32}) \\ e^t(-9c_{11} - 9c_{21} + 7c_{31}) + e^{-2t}(-9c_{12} - 9c_{22} + 7c_{32}) \end{bmatrix}$$

- ▶ Ud af dette fås 6 lineære ligninger med 6 ubekendte.
- ▶ Som det ses, er det absolut ikke den simpleste metode til løsning af $\dot{x} = Ax$. Brug egenverdier og egenvektorer for A !

Det minimale polynomium for en matrix

- ▶ *Det minimale polynomium* for en kvadratisk matrix A er det ikke-trivielle polynomium p af mindst mulig grad for hvilket det gælder, at $p(A) = 0$.

Det minimale polynomium for en matrix

- ▶ *Det minimale polynomium* for en kvadratisk matrix A er det ikke-trivielle polynomium p af mindst mulig grad for hvilket det gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Er **egenværdierne for A alle simple**, så er **det minimale polynomium identisk med karakterpolynomiet**.

Det minimale polynomium for en matrix

- ▶ *Det minimale polynomium* for en kvadratisk matrix A er det ikke-trivielle polynomium p af mindst mulig grad for hvilket det gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Er egenværdierne for A alle simple, så er det minimale polynomium identisk med karakterpolynomiet.
- ▶ Er A diagonaliserbar, så er det minimale polynomium $p(\lambda) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) \cdots (\lambda_k - \lambda)$, hvor egenværdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ er indbyrdes forskellige.

Det minimale polynomium for en matrix

- ▶ *Det minimale polynomium* for en kvadratisk matrix A er det ikke-trivielle polynomium p af mindst mulig grad for hvilket det gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Er egenverdierne for A alle simple, så er det minimale polynomium identisk med karakterpolynomiet.
- ▶ Er A diagonaliserbar, så er det minimale polynomium $p(\lambda) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) \cdots (\lambda_k - \lambda)$, hvor egenverdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ er indbyrdes forskellige.
- ▶ I eksemplet ovenfor fandt vi $\det(A - \lambda I) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4 = -(\lambda - 1)(\lambda + 2)^2$.

Det minimale polynomium for en matrix

- ▶ *Det minimale polynomium* for en kvadratisk matrix A er det ikke-trivielle polynomium p af mindst mulig grad for hvilket det gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Er egenverdierne for A alle simple, så er det minimale polynomium identisk med karakterpolynomiet.
- ▶ Er A diagonaliserbar, så er det minimale polynomium $p(\lambda) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) \cdots (\lambda_k - \lambda)$, hvor egenverdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ er indbyrdes forskellige.
- ▶ I eksemplet ovenfor fandt vi $\det(A - \lambda I) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4 = -(\lambda - 1)(\lambda + 2)^2$.
- ▶ Da A viste sig at være diagonaliserbar, er det minimale polynomium $p(\lambda) = -(\lambda - 1)(\lambda + 2) = -\lambda^2 - \lambda + 2$.

Det minimale polynomium for en matrix

- ▶ *Det minimale polynomium* for en kvadratisk matrix A er det ikke-trivielle polynomium p af mindst mulig grad for hvilket det gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Er egenverdierne for A alle simple, så er det minimale polynomium identisk med karakterpolynomiet.
- ▶ Er A diagonaliserbar, så er det minimale polynomium $p(\lambda) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) \cdots (\lambda_k - \lambda)$, hvor egenverdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ er indbyrdes forskellige.
- ▶ I eksemplet ovenfor fandt vi $\det(A - \lambda I) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4 = -(\lambda - 1)(\lambda + 2)^2$.
- ▶ Da A viste sig at være diagonaliserbar, er det minimale polynomium $p(\lambda) = -(\lambda - 1)(\lambda + 2) = -\lambda^2 - \lambda + 2$.
- ▶ Dette betyder altså, at $-A^2 - A + 2I = 0$.

Det minimale polynomium for en matrix

- ▶ *Det minimale polynomium* for en kvadratisk matrix A er det ikke-trivielle polynomium p af mindst mulig grad for hvilket det gælder, at $p(A) = 0$.
- ▶ Er egenverdierne for A alle simple, så er det minimale polynomium identisk med karakterpolynomiet.
- ▶ Er A diagonaliserbar, så er det minimale polynomium $p(\lambda) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) \cdots (\lambda_k - \lambda)$, hvor egenverdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ er indbyrdes forskellige.
- ▶ I eksemplet ovenfor fandt vi $\det(A - \lambda I) = -\lambda^3 - 3\lambda^2 + 4 = -(\lambda - 1)(\lambda + 2)^2$.
- ▶ Da A viste sig at være diagonaliserbar, er det minimale polynomium $p(\lambda) = -(\lambda - 1)(\lambda + 2) = -\lambda^2 - \lambda + 2$.
- ▶ Dette betyder altså, at $-A^2 - A + 2I = 0$.
- ▶ Komponenterne til løsningerne til $\dot{x} = Ax$ opfylder dermed alle differentialligningen $-x_i'' - x_i' + 2x_i = 0$.